

Η Λιτανεία της Παναγίας Βουλκανιώτισσας και 10 νέα στοιχεία στο Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

/ [Επικαιρότητα](#)

Η Λιτανεία της Ιερής Εικόνας της Παναγίας της Βουλκανιώτισσας, η Κουλουριά του Αρχάγγελου Ρόδου, η Παραδοσιακή Ζουπανιώτικη Τέχνη της Πέτρας, ο Καβοντορίτικος χορός, το Κόλι Καβύλης Έβρου, οι Λαζαρίνες Λιβαδιάς Σερρών, το Πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής στους Καλαρρύτες Ιωαννίνων, τα Σεργιάνια στην Κρανιά Καρδίτσας, η δημόσια αναπαράσταση του εθίμου «Καλογιάννια» των Σαρακατσάνων στην ΠΕ Ροδόπης και το Πασχαλινό Έθιμο της Ροδάνης στη Συνοικία Απόζαρι του νομού Καστοριάς, είναι τα νέα στοιχεία που εντάσσονται στο Ευρετήριο Άυλης

Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας.

Όπως πληροφορεί ανακοίνωση του ΥΠΠΟ, με την εγγραφή δέκα νέων στοιχείων εμπλουτίζεται το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας. Το υπουργείο Πολιτισμού, υλοποιώντας από το 2006 τη σύμβαση της UNESCO για τη διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2003), έπειτα από συστηματική επεξεργασία της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και τη γνωμοδότηση του αρμόδιου συμβουλίου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, αποφάσισε τις νέες εγγραφές στο Εθνικό Ευρετήριο, το οποίο, πλέον, αριθμεί 199 στοιχεία.

Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Με την εγγραφή δέκα νέων στοιχείων στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ενισχύουμε έμπρακτα τη διαρκή προσπάθεια του υπουργείου Πολιτισμού για την καταγραφή, τη διαφύλαξη και την ανάδειξη του ανεκτίμητου πλούτου της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Κάθε νέο στοιχείο αποτυπώνει μια ξεχωριστή έκφραση της πολιτιστικής μας ταυτότητας, καθώς και τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις πρακτικές και τη συλλογική μνήμη των κοινοτήτων που το διατηρούν και το μεταδίδουν από γενιά σε γενιά.

Σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες και τους φορείς τους, στόχος μας είναι

αυτή η κληρονομιά να παραμένει ζωντανή και να αποτελεί οργανικό μέρος της σύγχρονης κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, αλλά και πηγή έμπνευσης για τη σύγχρονη δημιουργία. Με τις νέες εγγραφές, το Εθνικό Ευρετήριο αριθμεί πλέον 199 στοιχεία, αναδεικνύοντας την πολυμορφία, τη δημιουργικότητα και τη συνέχεια του ελληνικού πολιτισμού. Η προστασία και η ανάδειξή τους αποτελεί κοινή ευθύνη, ώστε ο πολιτιστικός μας πλούτος να παραμένει προσβάσιμος και δημιουργικός για τις επόμενες γενιές».

Λιτανεία της Ιερής Εικόνας της Παναγίας της Βουλκανιώτισσας

Κάθε χρόνο, πραγματοποιείται η Λιτανεία της Ιερής Εικόνας της «Παναγίας Βουλκανιώτισσας» τη νύχτα της 19ης προς την 20ή Σεπτεμβρίου, σε ανάμνηση, σύμφωνα με την παράδοση, της διάσωσης κατοίκων της περιοχής από λοιμό τον 17ο/18ο αιώνα. Η λιτανεία καλύπτει απόσταση περίπου 20 χιλιομέτρων, και πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας, συγκεντρώνοντας πλήθος πιστών που συνοδεύουν την εικόνα με πεζοπορία.

Η κάθοδος ξεκινά από την Ιερά Μονή του Βουλκάνου στη μία τα μεσάνυχτα και καταλήγει στις δέκα το πρωί στη Μεσσήνη, όπου η Εικόνα παραδίδεται από τον Ηγούμενο στον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Μεσσηνίας. Η Εικόνα, τοποθετημένη σε χρυσοκέντητο σακούλι, συνοδεύεται από καντήλι, άσβηστο στη λιτανεία.

Ακολουθεί λιτανεία εντός της πόλης της Μεσσήνης και η Εικόνα ενθρονίζεται στο Μετόχι της Ζωοδόχου Πηγής, οπότε ξεκινά το ιστορικό εμπορικό πανηγύρι, το οποίο διαρκεί 9 ημέρες. Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα και πιο ιστορικά πανηγύρια της Πελοποννήσου, με σημαντική θρησκευτική και πολιτιστική σημασία.

Κουλουρία του Αρχάγγελου Ρόδου (έδεσμα στο γαμήλιο τραπέζι)

Η κουλουρία είναι ένα τοπικό παραδοσιακό ζυμαρικό, που προσφέρεται ως το πρώτο πιάτο του γαμήλιου τραπέζιού στον Αρχάγγελο Ρόδου. Μέρες πριν τον γάμο οι συγγενείς του ζευγαριού συγκεντρώνονται στο σπίτι της νύφης και οι γυναίκες πλάθουν την κουλουρία με τη συνοδεία τραγουδιών και ευχών για το νέο ζευγάρι. Την απλώνουν σε πανιά στις ταράτσες των σπιτιών για να στεγνώσει. Ανήμερα του γάμου, αρχαγγελίτισσες μαγείρισσες μαγειρεύουν την κουλουρία σε μεγάλα καζάνια που περιέχουν ζωμό κρεάτων. Το έδεσμα σερβίρεται με λίγο τριμμένο τυράκι και αποτελεί το πρώτο πιάτο στο γαμήλιο τραπέζι.

Η Παραδοσιακή Ζουπανιώτικη Τέχνη της Πέτρας

Η Ζουπανιώτικη τέχνη της πέτρας είναι παραδοσιακή τέχνη, πρακτική τεχνογνωσία και δεξιότητα λατόμευσης, λιθοξοϊκής και δόμησης της πέτρας. Αποτελεί τοπική παράδοση των μαστοροχωρίων της περιοχής του Βοΐου Κοζάνης με ονομαστούς μάστορες. Ασκείται συνεχώς μέχρι σήμερα με φορείς τους λίγους εναπομείναντες μαστόρους στον Πεντάλοφο, τον Βυθό, το Δίλοφο, και τον Αυγερινό. Παράλληλα, η τέχνη διατηρείται ζωντανή στη συλλογική τοπική μνήμη και είναι αποτυπωμένη στα πολυάριθμα έργα της. Για τις τοπικές κοινότητες και την ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί βασικό στοιχείο ταυτότητας και τοπικής υπερηφάνειας, που εκφράζεται σε αφηγήσεις, τραγούδια, έθιμα και πολιτιστικά δρώμενα επιβεβαιώνοντας την τοπική ρήση «Πέτρα είχαμι, πέτρα δουλέψαμι».

Εκκλησία – Αποκατάσταση Πλακοσκεπής – ΣΠΗΛΑΙΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ – Η Παραδοσιακή Ζουπανιώτικη Τέχνη της Πέτρας

Καβοντορίτικος χορός

Ο Καβοντορίτικος χορός αποτελεί ένα χαρακτηριστικό στοιχείο ελληνικού παραδοσιακού χορού στην περιοχή της Νότιας Εύβοιας. Συγκεκριμένα, χορεύεται

στην περιοχή του Καβοντόρο και της Καρυστίας από τους κατοίκους της περιοχής, άντρες και γυναίκες, που στην πλειοψηφία τους είναι αρβανίτικης καταγωγής. Τα συνηθέστερα μουσικά όργανα με τα οποία παίζεται η χαρακτηριστική μελωδία και ο σκοπός του καβοντορίτικου χορού είναι το βιολί, το λαούτο, η τσαμπούνα, το τουμπί, η καβοντορίτικη λύρα και το φύλλο.

Καβοντορίτικο γλέντι, 2010

Πρόκειται για απλό και λιτό χορό, που χορεύεται κατά βάση με οργανική μελωδία.

Δύναται όμως τη μουσική να συνοδεύσει τραγούδι, με αρβανιτόφωνο ή ελληνόφωνο στίχο.

Κόλι Καβύλης Έβρου

Το «Κόλι» είναι ένα αγερμικό ανδρικό δρώμενο του Δωδεκαημέρου που τελείται στην κοινότητα της Καβύλης Έβρου στις 24-25 Δεκεμβρίου. Πρόκειται για τα παραδοσιακά κάλαντα της κοινότητας, που ψάλλονται από τους νέους της Καβύλης, με τη συνοδεία μουσικών οργάνων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ευετηρία και η καλή συγκομιδή.

Κόλι Καβύλης Έβρου - Φωτογραφία από το φίλεμα στο σπίτι του Δραγουμά

Λαζαρίνες Λιβαδιάς Σερρών

Το Σάββατο του Λαζάρου νεαρά κορίτσια ντυμένα με παραδοσιακές νυφιάτικες φορεσιές επισκέπτονται σε ομάδες τα σπίτια του χωριού και τραγουδούν παινέματα για το πρωτότοκο παιδί κάθε οικογένειας. Την ομάδα συνοδεύουν αγόρια που μεταφέρουν ανθοστολισμένο καλάθι. Η αρχηγός κάθε ομάδας, η

«Μπογιάντσος», αναλαμβάνει να πάρει από τη νοικοκυρά του σπιτιού το φιλοδώρημα.

Η νοικοκυρά, αφού βάλει στο καλάθι των λαζαρίνων αλεύρι και αυγά, αφήνει να κυλήσει ένα κόσκινο, για να φανεί από τον τρόπο που αυτό θα πέσει η αποδοτικότητα της σοδειάς. Την Κυριακή των Βαΐων, οι Λαζαρίνες ρίχνουν βάγια στο ποτάμι. Η Λαζαρίνα, της οποίας το βάι θα περάσει τα άλλα, αποκτά τον τίτλο της «κουμπάρας» και κάνει το τραπέζι στις υπόλοιπες ανήμερα το Πάσχα.

Το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής στους Καλαρρύτες Ιωαννίνων

Κάθε χρόνο στις 26 Ιουλίου, ανήμερα της Αγίας Παρασκευής, μετά τη λειτουργία σε ναΐσκο, που βρίσκεται 6 χιλιόμετρα έξω από το χωριό Καλαρρύτες Ιωαννίνων σε μια σπηλιά σε υψόμετρο 1.740 μ., ακολουθεί γλέντι στην περιοχή «Λιβάδι». Το βράδυ της ίδιας μέρας το πανηγύρι μεταφέρεται στην πλατεία του χωριού. Πρόκειται για έθιμο που οι ντόπιοι το συνδέουν με θαύμα της Αγίας Παρασκευής για τη σωτηρία και τον πολλαπλασιασμό κοπαδιού και φανερώνει τον βαθύ δεσμό του με τη μετακινούμενη κτηνοτροφία, η οποία υπήρξε θεμέλιο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής της κοινότητας. Έτσι, το πανηγύρι λειτουργεί και ως ζωντανή ανάμνηση του ποιμενικού βίου και της εποχικής μετακίνησης ανθρώπων και ζώων στα ορεινά βοσκοτόπια.

Το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής στους Καλαρρύτες Ιωαννίνων – Χορός στην τοποθεσία «Λιβάδι»

Τα Σεργιάνια στην Κρασιά Καρδίτσας

Το Σεργιάνι στην περιοχή της Κρασιάς Καρδίτσας είναι τελετουργικός γυναικείος χορός των Καραγκούνηδων, ο οποίος τελείται τις Απόκριες και το Πάσχα χωρίς τη συνοδεία μουσικών οργάνων, μόνο με το συλλογικό τραγούδι των γυναικών. Έχει βαθιές ρίζες στην καραγκούνικη κοινότητα, καθώς στο παρελθόν αποτελούσε μία από τις ελάχιστες μορφές παρουσίας και έκφρασης των γυναικών στη δημόσια ζωή. Σήμερα παραμένει ζωντανός και δημοφιλής, τόσο στα παλαιότερα μέλη της κοινότητας, όσο και μεταξύ των νεότερων γυναικών, οι οποίες αναγνωρίζουν σε αυτόν το βάθος και τη σημασία της πολιτισμικής τους ταυτότητας και κληρονομιάς.

Η δημόσια αναπαράσταση του εθίμου «Καλογιάννια» των Σαρακατσάνων στην ΠΕ Ροδόπης

Τα «Καλογιάννια» τελούνται στις 24 Ιουνίου κάθε έτους στον υπαίθριο Παραδοσιακό Μουσειακό Οικισμό των Σαρακατσάνων στην ΠΕ Ροδόπης. Πρόκειται για δημόσια αναπαράσταση τελετουργίας λαϊκής λατρείας προς τιμή του Ιωάννη του Προδρόμου, που τελούσαν οι πολίτες Σαρακατσάνοι της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, οι οποίοι κατά το παρελθόν μετακινούνταν σε περιοχές κοντά στην Κωνσταντινούπολη.

«Καλογιάννια», επιτέλεση του τελετουργικού του ταψιού, 24.06.2016, Μορφωτικός Σύλλογος των Εν Θρά

Το Πασχαλινό Έθιμο της Ροδάνης στη Συνοικία Απόζαρι του νομού Καστοριάς

Πρόκειται για πασχαλινό έθιμο που τελείται στη συνοικία Απόζαρι του Δήμου Καστοριάς. Πρωταγωνιστικό ρόλο έχει η ροδάνη, μια ιδιότυπη ξύλινη χειροποίητη κατασκευή, στη μορφή περιστρεφόμενης κούνιας με καθίσματα, η οποία

τοποθετείται κάθε χρόνο στην κεντρική πλατεία της συνοικίας Απόζαρι στο πλαίσιο των πασχαλινών εορτασμών. Το «γύρισμα», όπως λέγεται, της ροδάνης ξεκινά τη Μεγάλη Πέμπτη, διακόπτεται τη Μεγάλη Παρασκευή, συνεχίζεται το Μεγάλο Σάββατο και ολοκληρώνεται την Κυριακή του Θωμά, αν και τα τελευταία χρόνια η λειτουργία της παρατείνεται για ακόμη δύο εβδομάδες. Στα καθίσματα κάθονται νεότεροι και μεγαλύτεροι, κάτοικοι της συνοικίας Απόζαρι ή και επισκέπτες.

Το Πασχαλινό Έθιμο της Ροδάνης στη Συνοικία Απόζαρι του νομού Καστοριάς